

zósra, kiművelésére, mint a jelenben? A társadalom maga mikor mutatott annyi dícsőretea törekvést a közművelődés előmozdítására?

Azt sajnáljuk tán, hogy haladunk minden téren, hogy az eszközök gyarapodásával gyarapodtak az igények is, ennek folytán a munka a szorgalom nagyobb szükségességgé, nagyobb kötelezősséggé vált?

Oh hagyjatok békét a régi jó időkkel, melyek visszaóhajtásával ti előgedetlenek csak tudatlanságotokat bizonyítjátok. A régi jó idők sem voltak jobbakkorunknál, sőt rosszabbak, mert előrehaladottságunk a polgárosodás nagy művében, az eszközök, melyeket képebbeké tesznek bennünket az emberiség sokféle céljainak előmozdítására mint a régi időkben, melyek küzdésnek eredményét örökre vettük, úgy mint az utánunk következő nemzedék lép birtokába a általunk kiküzdött és létesített anyagi és anyagi javakkal.

— A múlt idők iránti eme nözetekkel hagyván a tometőt, csendes imát robegjünk a magyarok istenéhez és kérjük, alkosson nekünk olyan jelont, melyre a késő utókor joggal mondhasza: „a régi jó idők!”

Valami a forgalomról.

Irtá Kazinczy Lajos.

Nemzetek éppen úgy mint egyesek, soha sem emelkedtek maradandó hatalomra, gazdaságra, hódítás, s erőszak által! s a nyers erő nem egyedüli élet feltétele a nemzeti vagyonsodásnak. A kard hatalma által alapított birodalmak összeomlottak, ha nem volt az erőszakon, kényszeren kívül más kötelek, mi szorosban kapcsolta volna a részeket a főttesthez. — Hol a szellemi s anyagi emelkedésnek biztos rugói, a szorgalom, a közgazdasági helyes szervezete, ipar s gazdasági fejlettség nem voltak meg, vagy a téllenség árnyában szenderegtek, ott nem volt állandó kapocs, s előhaladás. Valóban a közgazdasági tényezők ezek a nemzeti testben, melyeknek feladata közvetlen a nemzet, közvetve pedig az emberiség anyagi jólétének előmozdítása. Ha meg van gátolva a vérnek minden irányban előmozdítása, a vérszegénységet megérzi a biányt.

Az egész épületen hirtelen sincs az ajtónak vagy ablaknak, képzeltet tehát mennyire szellős. Legjobban irtózom az éjszakáktól! Az éger roppantul sok, valóságos háziállat. Aztán mennyire konfidensek, különösen a fiatalabbak! A múlt éjjel is egyik olyan mépen kirágtá tyúkszememet, mintha csak a legfrissebb mogyoró lett volna! A napokban Tuzlára is belátogattam. Az utazási gödrökben nem egy török holtteste hever még most is; egy párt pionierjeim által eltakarítottam, mely alkalommal löttem egy farkast is, éppen mikor lakomáját ülte holtlók, varjúk nagy seregével egy holttestem felett. Doloy-Tuzla a Majevicza hegység és a festői Szpreca völgy tövében fekszik. Rendellenl épült és piszkos, mint minden török város némi vonzó külsőt a távolból csakis karcsú minoreitjei kölesűznek neki. Odonszeri vára meg sem érdemli az erősség nevet. Bazárai hasonlók a pesti zsidósárhoz. Bárhova tér be az ember kávéval és cigarettivel rögtön megkínálják s el nem fogadni sértés volna. Így például a flegmatikus borbély megborotva egy piastertért s ráadásul még ő főz le egy csésze kávéval és cigarettével. Házaikban csakis nejeik lakostályait rendezik be kényelmesen, melyeknek ablakai sűrű rácsozattal vannak ellátva. Egy-egy gazdagabb török házában a három titkos folyosói egész labirinthust képeznek. Maga a család fő elöljárója felő

Felette bonyolult bár korunk jellemvonása, de anyagias irányba bizonos felismerhető. Mindenütt mozgás, a vagyonsodás előrése végett; surlódás fent és alant, a társadalom minden rétegében. Nekünk nincs jogunk pálcázni törni az anyagias irány felett, mely bár tulajdonosan is — amennyiben a humanizmus magasabb érdekei rovására — a vagyonsodás felé törekszik. Mert ha ez munka s szorgalom eredménye, dűvös s nagyszorgoság. Általa a verseny, üzleti szabadság érvényesül, mosás mértékben serkentetik a productió, az ipar illőbb méltánylást nyer, s általában mindazon tényezők s intézmények fejlődnek, tökélesednek, melyeknek létezési lehetősége teszik a forgalom kifejlődését.

Küzdés tapasztalható az egyesek egy mint társadalmi rétegek között s ez tartja fel azok cselekvő erejét. Ezen küzdelemre az egyéneket külön s összesen a jobblétnek ösztönöz, haszonért lelkesülő ösztönöket sarkalja. Ez ösztönöz a nemzeteit, kik a műveltség s az értelmi fejlettség alacsony fokán állottak, hogy körülzárják magukat minden érintkezéstől, közlekedéstől, melyeknek eredménye a kereskedelmi összeköttetési verseny, mert tudták azt, hogy a természet rendeltetése szerint a jobblét ott hajt ki s virágzik, hol a szorgalom s haszonvétele szolgáló anyagból több javat tud teremteni; — s mindenkor az ügyesebbre munkasabbra háramlik a haszon. S amazoknak kedvezőbb viszonyaiban égjeli s társadalmi körülményeiben, nem pedig önmagok belsőjében keresték a hátramaradást. Így nyultak természet elleni eszközökhöz, a kölcsönös csereviszonyt megakadályozó tervekhez abolyt, hogy az amazok által kijelölt uton haladni, szorgalmukat élcszteni, belipart, forgalmat előmozdítani, teljes erejükkel igyekeztek volna, mert ennek kifejlése, szorgomkálása, a nemzeti jólét mulhatlan feltétele. A mai kor már kezd levetkezni ezen elavult véleményről, s szükséges elővigyázatokkal lassanként oldozgatja fel ama nyugókat, melyek a forgalom szabaddabb emelkedését lekötötték, s most már főfigyelmét minden nemzeti becső forgalmának előmozdítására fordítja; mert tudják azt, hogy ennek felvirágzása a kedvezőbb kereskedelmi s külforgalmat maga után vonja. Ez a szorgalomnak minden ágát s munkaságukat minden nemzeti ujja szűli; az élelemkereset utait feltárja, a lappangó természeti erők kincseit felfedezteli.

Egészen más viszonyok vannak oly tartományokban, hol a forgalom alacsony fokán áll, s hol a részek csak laza összeköttetésben vannak egymással. Ott nincsen meg azon út, mód, mely lehetővé teszi, hogy

a termények a közjóra nézve hasznosan bevaltasanak. Ott nincs meg a gazdasági életben amaz üdőség, mozgékonyág, mely a forgalomnak rugója; a munkaság, vállalkozási szellem lankadozik, elcsenveszedik.

Nem megvetendő hatása van a forgalomnak oly tartományokra, hol a vidékek különböző termékenysége s tulajdonsága talajai különböző szükségleteket állítanak elő. A szabályozott forgalom által előidézett folytonos járás kelés, a szükségleteket köz tudatra juttatja, a mely által figyelmesé lett szomszédok a kisebb vagy nagyobb fogyasztásokat figyelemmel kísérhetik, s azok boldogittatására sikeresen munkálkodhatnak.

Hazánk a természet javaival minden európai tartományok között leginkább meg van áldva, mégis azt lehet mondani hogy szegény. Minek lehet ezt tulajdonítani? sok más egyéb körülményeken kívül még bágyadt forgalmunknak is. Hol a forgalom gyors, ott kevesebb mennyiségű s termékelőbb föld is éppen oly jólétben tartja a népeket, mint a forgalomtól távol eső termékeny földek. Bizást állíthatjuk tehát, hogy egy nagy általános forgalom kiterjesztése után a terméketlen, használatlan földek jövedelmesebbekké az egész nemzet gazdagabbá, a közterhek elviseletére tehetősebbé válik.

A gyors forgalom, a kereslet s kínálat helyes aránya, a termények árának megfelelő csökkentése hozza magával, legyen az az életfentartásra szükséges vagy a kényelemre s fényűzésre. A forgalomnak célja az, hogy a nyers s készített termények árai egymáshoz mindinkább közeledjenek. Ennek jótékony hatása kiterjed a fogyasztóra épen úgy mint a termelőre. A termelvényeknek könnyebb s olcsóbb szerkesztése nagyobb keletet eszközöl. Az áruk olcsósága növeli a fogyasztást. Feléled a földművelés, új erőre kapnak a gyárak, a kézműipar, meggyökeredzik s elágazik mind az, melynek a közjóra mélyen kiható következménye van. Nagyobb termelés áll be. Mert a polgárok, kik most szükségleteiket olcsóbban elégíthetik ki, a megmaradt összeget más befektetésekre fordíthatják, melyeknek eredménye ismét termelés. Az olcsóbb termelés, könnyű átladás, nagy nyereséget ígér, mert már az eddig beverő munkasról, mely eddig semmi hasznot nem hajtott, termékenyítővé, gyümölcsözővé fog válni, melyek a szétosztást elősegítik, a jobblétet emelik.

A gyors forgalom által leszállított piaci ár, előmozdítja a termények közlekedését. Az ebből eredő árcsökkenés növelni fogja a nyereséget Ennek következménye lesz az iparosok szaporodása; ez ismét a

földművelő érdekeire hat vissza, mely s termények közlekedését idézi elő. Közgazdasági életünk láncszemei annyira összefüggők, hogy ha a forgalom csak egy irányba haladna, a többi rész megérezné azért a hatást. A gyárak, melyeknek termékei a közlekedés miatt, kapócsak, mindég sikeresebben s nagyobb haszonnal munkálkodhatnak, több becső terméket dolgozhatnak fel, a becső termékeket nem kell többé kivinni. Ez által a honi termékek és készítmények s hazában szaporodni s olcsóbbá fognak válni, a külföld készítményeire kevesebb szükség lesz, s a belforgalom a külsővel versenyi futbat, mely aztán lassanként megerősíti ártalmassá lenni.

Valamely nemzetnek fontosságát szorgalma is határozza, mily csapás már például az, ha valamely nemzet az európai forgalmi piacok számításába nem jöhet.

A szabályozott mindenfelé kiterjedő forgalom, a néptelen helyekre embereket teremt. A népességnek nem csak mennyiségileg való szaporodására, de magasabb erkölcsi fejlesztésre is nevezetesen befolyással van.

A forgalom általános hatásának egyik eredménye az, hogy a földművelő államokból csakhamar ipar államok fejlődnek, s gazdasági termelések ugyanakkor nem csak nem hanyatlak, de szebb virágokat hajt.

A forgalom által előidézett jobblét a munkához, szorgalomhoz, kereskedéshez több kedvet, ösztönt, ingert ad, a tehetségek kifejtéséhez több hathatós eszközt, alkalmat nyújt, és a felébredt szebb, s nemesebb vágyak nem hogy boldogtalanná nem tesznek senkit, sőt még nagyobb kedvet lehelnek a munkára, szorgalomra.

A forgalom így az egész nemzeti szorgalomra kihatva, annak belsejében láthatatlan tenyészik, kikől, gyökeret hajt és az elbontott elvezettnek látzó mag, sokszorosán kifüti magát. Mert a nemzeti gazdaságot nem csupán pénz, hanem erkölcsiség s józan felvilágosodás, műveltség s sok más tényező alkotja, melyeket joltörő összhangzásba hozni a forgalom is van hivatva. Ha ez el van érve, akkor az ország, külső s belső viszonyainak jobbra változása el nem maradhat.

Mind tagadhatatlanabb az, hogy forgalmunk nem valami nagy, annál inkább szükséges figyelmünket ennek felélesztésére fordítanunk. Mert nemcsak nemzetgazdasági célok éretnek el általa, hanem befoly még arra is, hogy a tudományosság és a valódi hasznos ismeretek elterjedjenek a népek között, mert csak úgy általánosíthatók azok, ha szembetűnő hasznait mindenütt látjuk tapasztaljuk az egymáshoz közli folytonos érintkezés közben, felvilágosítanak az emberek valami találmánynak hasznosságáról, célzatoságáról. A szíjjel ágazó forgalom nem enged meg egy népnek sem az elmaradottságból heverést, a tudatlanságot s vadtságot. Átalakítja az erkölcsüket, a műveltségi állapotot. Oly helyeken, hol a forgalom ébredzik, hat, a jólét terjed. Hol a hasznos ismeretek, ügyesség, cselekvési szellem mindinkább elterjed, s az egész nemzet csunya tehetetlenségének álmából felriad, nem csak jó rendhez, munkához szokik, hanem átlátja a fontosabb igazgatási célirányosságát s benne az iránt bizalom támad, keblében a bunszeretet, mélyebb gyökeret vor, s békétlenségi, nyugtalankodási szellem benne elalszik. Nagyobb a figyelem a közügyek, a nemzetet érdeklő dolgok iránt.

Az egészséges forgalomtól, a műveltség képzeltet legmagasb foka mellán várható. Lehetetlen is, hogy a folytonos erőlködés batály nélkül lehessen. Általa az államok hatalmi állása döntő súlyra fog emelkedni, úgy társadalmi mint politikai tekintetben.

Ezen általános nemzeti művelődésnek mulhatlan feltétele a nemzeti gazdaság.

A forgalomnak fejlesztését tehát mind inkább súlyosabbak valamely nemzetnek körülményei, annál inkább kell megkísérlelni, hogy erejének minden összerekesztésével rázza a belsejében lappangó tuhyagot, tehetetlenséget, mert a belső jólét felélesztésére nem oly nagy áldozat kíván-

czáján is, csak az ő kedves Zulejkája szobája legyen tömve dagadozó sophákkal és divánokkal, valószínűleg neki is jut e kényelemből! S Sibosiczan a tisztikarral külön konyhát tartunk; mert mindnyájan meguntak már az Etappen-koszt folytonos rize levesét marhabussal. Van aztán most módunk a pulyka, rucza, csirke pecsenyében melyet valóságos potya áron (10—20 kr) veszteget a környékbeli lakosság. A békésebb rész primitív, ökröktől vont faszekerén, (melyen egy gr mnyi vasszögcsákét sem talál az ember) lisztet, kenyeret általában élelmi szereket szállít.

Idéges embernek különben nem tanácsos egy ily bosnyák kolonnával találkozni; mert ezek kocsiújk tengelyét soha sem kenik semmivel, képzeltet tehát az a nagy nyiszorgás! A nép tulajdonosan buta és lusta. Erővel kell markukba nyomni a csákányt, ásót. Némelyik együgyűségé annyira nagy, hogy 2 bankó forint napazámuk díja helyett szívesebben fogadnak el 2 szűrt huszást (vagy talán sejtelmek vannak?) salvaik 10, maximum 15 bából állanak. A kadi a napokban hirdette ki az egész környéken, hogy a kinek fogvere van, azt bordja be hozzánk, ellenkező esetben az illető háza felgyújtatik, ő maga pedig átxpediáltatik Mahomed paradicsomába. Azóta kocsi számra bordják a sok fegyvert (többi közt egy magyar kardot a csimerees koronával

1630-ból is behoztak); az akasztófa előtt roppant nagy a respektjük! azt hiszik ez uton nem jutnak a paradicsomba. Az a bires brékai huszár tegnap kiért be hozzánk hat fegyveres bosnyákok. Egy maga fogta el mind a hatot. Kettőt közülük rögtön főbe is löttek. Egy szóval sem ellenérték az itéletet, gondolva talán, Allah így akarta!

Ablakom előtt az ezredek jönnek mennek. Mennyivel drótltebb azonban a hazamenők arca! A 7 ik huszárezred Maglajnál megmaradt hősei szintén a napokban mentek erre haza. Csibukoztak a fuk szörnyen. Abraktariznyájok még ugyancsak meg volt rakva gyümölcscsel. Szegény fuk! hiszen sokszor, ha a gyümölcs nincs, koplalniuk kellett volna; mert az élelmezés roppantul hiányos!

A mennyivel szebb itt a tavasz, nyár és ősz, annyival borzasztóbb lehet a tél. Több mint valószínű pedig, hogy a telet itt fogjuk ültetni. Lemondanánk mi a „török és szanvedók” jussáról, le még Mahomed paradicsomáról is — melyért oly fanatikusan küzd némelyik bosnyák — csak már a „Marschbefehl”. nyomnak a markukba vissza bazafel! Allah segít meg bennünket!

latik, s az ezen célból tett fáradozás rövid idő múlva haszonnal vissza térül, szegénység helyébe gazdagság lép elő. A vagyoniomággal a néposág, élvezet a műveltségi képesség nő. Az egész nemzet vérkeringése gyorsabb lesz, s ugyanazon gyors keringés, mely a forgalmi világot megkapta, az ez-mo s gondolat világban is uralkodik.

Kulturai hatások, melyeket a forgalom előidézeni van hivatva, nagyok s jelentősek. A forgalom feladata a munkát olcsó árak mellett dolgozásra ösztönözni, s az ezen árut a relatív szükség mérve szerint a földön elosztani, s ez által az emberi élet tökéletesítésére szolgáló eszközök egész készletét oly célszerűen alakítani, s üh-batását oly magasan fokozni, amint lehet.

A nógrádmegyei községi és körjegyzőkhöz.

Tisztelt kartársak!

Folyó évi január hó 13-án tartott községi és körjegyzői közgyűlésen határozatba ment, miszerint a megyei bizottsági üzi közgyűlést megelőző napon a község és körjegyzői egyület megalakulása céljából közgyűlés lesz egybehívandó, miután ezen közgyűlés határpapja már már küszöbön áll, kötelezettséget vélek akkor leróni; midőn jelen felhívásomat a t. kartársak szíves tudomására hozni szeretném van.

Az „egylet” céljának fejtegetéséhez az alkalommal nem bocsátkozom, feltartván magamnak azt a leendő közgyűlésen előadhatni, de el nem mulasztatom annak szükségességét röviden válaszolni, minthogy a törvényhozó testület és a magas kormány iránya mindinkább oda működik, miszerint az alkotott törvények életbeléptetése, korszerűsítése, végrehajtása első sorban is a községekre ruháztatás és minthogy a törvényekben körülírt nagy borderójú s igen terhes munkálatok fogantatásai s nagyobb részt csekély, vagy általában semmi képzettségű községi bírák és előjárók tehetetlenségén, nem csak hogy hajótörést nem szenved, de úgy a községre, mint az államra káros befolyással van; s így — csakis hogy úgy mondjam — a körjegyzőkre — mert a nagyközségi bírák nagyobb részt képzetlenek — hármlík, mind azon megazsámlálatatlan és sok-oldalú munka, de meg a felelősség — mely a meghozott törvények fogantatásával van egybekötve; ezekből kifolyólag a kartársak, az kétséges nem csak az egyöntetűség s eszmecsere végelt csoportosulni, hanem leginkább az állami élet ezen éltető gyökerével, — milyen a községi és körjegyzői állás — behatóan és tüzetesen foglalkozni, foglalkozásunk pedig akkor jut eredményre, amidőn t. kartársaim ez ügy iránt minnél nagyobb érdekeltséggel viselkednek, mert kivívni valamit csak úgy fogunk, ha tömörülve megvitátjuk, hogy jelen beosztás és szervezeten, miként lehet célszerűbben segíteni? mert, ha magunk nem törekedünk oda, hogy nyomasztó helyzetünkön segítve legyen, annál inkább nem kívánhatjuk azt, hogy a magas kormány vagy a törvényhatóság könnyítson helyzetünkön, mert: „a néma gyermeknek anyja sem érti szavát”.

Elég vakmerőnek képezem ugyan magamat akkor, amidőn azt hiszem, hogy ezen reánk nézve annyira üdvös szükséglet keresztül vinni lehessen, mert, nem csak hogy nem érdeklődnek némely t. kartársak egy szellemi anyagot szolgáltatató ügy iránt, hanem még anyagi helyzetünk némi javítása vagy családunk jövője iránt sem, — s hogy állításomnak nyomatéka legyen, idézem az idel nyugdíjintézet közgyűlésén végbe ment dolgokat; hol is az elaggott, vagy elnyomorodott tisztársainkról lévén szó, allig határozott képes számmal jelentek meg, miért is — az egybegyűltök által rosszaság fejeztetén ki ezen nagy részvéttelenség miatt. S mit kelle hallanunk azokrak, kik tisztársaik és családjuk jövőjét szíven hordják? a többiek között azt, hogy: nem kell nekünk nyugdíj, sem egylet! Öreg jegyzőnek minek új szokás, új törvény? No már t. kartársak, ha ily nyilatkozatokra fakad-

nak némelyek, akkor ugyan nemcsak a fiatalabb nemzedék, hanem a jelenleg működő fiatalabb, s még vagyont nem szerzett jegyző is, vajmi csekély hajlamot érezhet ezen pályán haladhatni, s hogy ez nem kohlomány, arra szavamat adom s ha kell egyenként nevezem meg kik azok, kiket a sors oly jó anyagi helyzettel áldott meg, hogy ily nyilatkozatokra vetemedhessenek.

Nem akarom tovább nyilvánosan fejtegetni, némely t. kartársunk érdektelenségét, mert ön ténnek fel érdekhajhászonak; de mindezek tekintetbe vétele mellett, annyit mégis bátor vagyok feltenni: hogy a leendő közgyűlésen mindannyi t. kartársaimat szeretném leendő üdvözölhetni.

Papp Gyula,
nyugdíj egyt. jegyző.

Irodalom.

A hazai véderő érdekében támadt „Honvéd” című heti szaklap első száma okt. 20-án jelent meg. Nem valami változatos de a lap szűk köréhez képest elég magas tartalommal. Egy cikke azt fejtegeti, hogy a honvédség a hazát védeni nemcsak határainkon belül, hanem ellenséges területbe való hatolás által is kötele. (Ha az ellenséges területbe való hatolás a magyar állam érdekében történik, úgy az ellen senkinek sem lehet kifogása.) A lapot ajánljuk a közönség pártfogásába. Ára egész évre 6 frt. (Szerkesztői iroda és kiadóhivatal Budapest Nádor-utca 19 sz.)

Táboraszy és Parach nemzeti zenemű kereskedésében megjelent: „Bucsa induló.” (IX. magyar induló) zongorára szerző ifj. Farbach Pál. Ára 60 kr.

A „Magyar Lexikon” 13-ik füzele is megjelent: Auenbrugger az első Ausztrália az utolsó cikke.

Az „Apolló” zeneműfolyóirat legújabb száma következő tartalommal jelent meg: 1. Polka impromptu zongorára szerző Roland Ignác. 2. Ózi rózsák, keringő Bükky Györgytől. 3. Nép dal gyöngyök Lukács Sándor „Vereshajó” című népszimfóniából átirta Vágvölgyi M. Béla. 4. Karácsoniének vegyes karra szerző Kapi Gyula. Az Apolló előfizetői ára fél évre 3 frt, mely az Apolló kiadóhivatalához (Budapest, vár, Verbőczy utca 179. szám.) ezimezve küldendő be, legelőszörűbben postautalvány útján. Az Apolló hazai zeneműtermények közlése mellett minden nevezetesebb külföldi zeneművet is megismertető előfizetőivel s bármily zenegyűjtemény díszére válik és ezért pártolására méltán ajánlhatjuk.

Tisztelttel felkérjük mindazon t. olvasóinkat, kik előfizetéseikkel hátrálékban vannak, azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek. Kladó.

Hírek.

A b. gyarmati műkedvelői társulat okt. hó 27-én a megyeház kistermében tartott ülésén megalakult. A tisztikar következőképp választatott meg egyhangúlag: Elöl Némethy Kálmán, jegyző Sztranyavszky Géza, rendező Fabricsy József, igazgató szótárnok Tapolcsányi Ferenc, pénztárnok Aninger László, ellenőr Hudecs Zsigmond, karnagy Chikány Mihály, orvos Hoka József. A női választmány tagjai: Jézennzky Danoné, Melicher Ferencné, Demcsffy Elekné, Weisz Salamonné és Szerényi Gáborné; a férfi választmány tagjai: Pajor István, Garam Jenő, Horváth Danó, Reményi Károly és Steiner Gábor. Az alapszabályok revidálása a választmányra bízott, valamint a volt társulat vagyona-nak átvételét ugyancsak a választmány fogja eszközölni. Mint halljuk, már rövid idő alatt előadást is rendez a választmány. Színe kerül a „Falu rossza”. — Cdvözöljük a társulatot és hozzá fennmaradást kívánunk neki.

Pulcsky Ágost a szécsényi kerület képviselője múlt vasárnap B. Gyarmaton át Szécsénybe utazott, hol párthívei által ténylesen fogadtatott. Üdvözölte Zadbán Ádám.

A képviselőháza működésének kezdete óta részint az alakulással részint a választások ellen beadott kérvények intézésével foglalkozik. Az eddigi igazolt képviselők száma 393, ezek közül 370 magyarországi, 23 pedig horvát hazán. Az ellenzéki szavazatok száma 60—60 nál kevesebb a kormánypártiánál.

A b. gyarmati dalegylet. Többek szíves közreműködésével, Boszniában megsebesült vitézeink javára szonvodások egybítésére, s tanusított erőnyeik elismerésül, mint jeleztek, folyó évi november hó 9-ik napján tartja hangversenyt. Músora a következő: I. „Dalra barátim” előadja a dalegylet. II. „La Dams de Feés de Juel” zongorán előadja Ridi Anna k. a. III. „Magyar népdal csokor” előadja Bárd Pongrácz Simonyi Sarolta úrhölgy. Zongorán kíséri Kazinczy Gábor. IV. „Il Trovatore” Verdítől. Hegedőn előadja Okolicányi János úr s zongorán kíséri Kazinczy Gábor. V. „Szerelemek” szóló férfi négyes Engesser Mátyástól. Előad-ják: Garam Jenő, Hanzsly Béla, Kazinczy Gábor, Vatter Gyula, dalegyleti tagok. VI. „Das Grab auf der Heide” von Wilhelm Heyser, szól előadja Bárd Pongrácz Simonyi Sarolta úrhölgy. Zongorán kíséri Ridi Anna k. a. VII. „Tanhäuser” Liszt F. átiratában. Zongorán előadja Aninger László úr s Kazinczy Gábor úr. VIII. Fuvolajáték előadja Detrich Elek úr zongorán kíséri Illebranth Ferencz úr. IX. „Castal” előadja a dalegylet.

Rövid hírek. Fábján István vadkerti bíró jeles szolgálatai elismerésül ezüst érdemkeresztet jutalmaztatott meg. — A boszniai veszteséget hivatalos adatok szerint 4780-ra teszik; ezek közül 608 el-sótt, a többi eltűnt vagy megsebesült — Ausztria Magyarország Adakaleh (új Orsova) szigettel területi nagybővödést nyert. — Orosz lapok folyvást dühöngnek monarchiánk ellen, s annyira megyszemtelenségek, hogy Triesztet Olaszország-nak, Erdélyt pedig Romániának ígérgetik. — A zsidói kerületben Csernátonty, Kolozsárárt pedig Jókait fogják fellőptetni. Ellenjelöltje az elsőnek Pogonyi Dénes, a másikkak Gyulai Pál. — Az angol-orosz viszály folyton növekszik. A burgasi kávéházban (Oroszországban) a brit alkonzult kihívólag bántalmazták orosz katonatisztet. Ez az Afganisztan kérdés tüze-egy olajcsepp. A „Times” kimondta, hogy nem lehet tűrni, miszerint Oroszország a maga javára szakkmányolja ki Európa békeszeretét. Az afgán háború tavaszszal kété-ségkívül megindul.

Rendőri hírek. A „Losonci Híradó” 17-ik számában közadott azon állítást, miszerint Szinobánya vidékét régóta rettegésben tartja egy 12 tagból álló rablóbanda, ezikkiró rettegésének eloszlátása tekintetéből aletek megczáfolni és a valót a közönség tudomására hozni. A brácsárkai kocsmában — az új bor és leendő sok törkölypálinka öröme — hidegkuti, lobankai, szinobányai hegyi és Gömörmegey dubakói lakosok lerészegedvén, összeverekedtek olannyira, hogy idősb Mjadok János és idősb Mjadok György (és így nem négyen) agyonveretett; tehát távol minden rablási kísérlettel, miként azt ezikkiró állítja, mert egy 12 tagból álló rablóbandát nem lehet 2 nap alatt a tett után kézrekeríteni, minthogy pedig két esend-legénynyel 13 ember lön ki-kí saját házá-nál elfogva, s a losonci kir. járásbírósnak átadva, világos jele annak, hogy a részeg vererekdők nem voltak „rablóbanda” s így ezikkiró ur nyugodtan alhatik. — Tűz. Kis-Kérben egy ház gyújtás folytán leégett.

Különfélék.

Halad a korral. A kis Gusztli már 15 éves és az V-ik gimnasialis osztályba jár. Novenapjára mindég szokott valami ajándékot kapni a papától. Most is elérkezett a nap. „Noa hát miféle ajándékot kívánasz?” — kérde a papa. „Hát tudod papa hogy őszintén szóljak, ha már igazán név-napi ajándékot akarsz nekem adni, csináltass számomra végre egy külön kapu-kulcsot.”

A gabonaszállítás ellen. Egy francia gazda a következő szót ajánlja: kendermag, luczerna, és foghagymalevél mozsárba tétel-nek s együtt jól szétőrlőnek, mire a koverék egyzerősen a hambar padlójára szétáraztatik. — Egy másik gazda a következő szorrel teljesen száműzte magtárából a szisziket: Azon helyeket, hová a gabona öntendő lém, forróvízzel kell tisztán kisurolni, miután pedig felázadtak, erősen befűzött komlóvízzel (komlót vízben felforraltva) jól beáztatni és megint feláztatni.

Vízhatlan fénymáz a lábbeliekre. Gummi elasztikumból és terpetinolajból egyenlő mennyiséget veszünk és ezt egy edényben forró víz gőze fölött fölolvasszjuk. — E koverékkal konjuk be aztán a bőrt, mely még nincsen fénymázzal bekenve. Az első bemázolás után meleg bolyro tesszük, a megszáradás után ismét bekenjük. — Ezután fénymázoljuk be azt és mindig szép lábbelink lesz, mely amellet, hogy vízhat-lan, még igen tartós is leendő.

Anglia gabona bevitel. Tudva van hogy Anglia a legnagyobb gabona fogyasztó állam s hogy bár igen tetemes szokott lenni termése, mint a mellott 1880 óta nincs kivételi kereskedése a gabona neműekből, de annál többet szállítanak be. Így 1871-ben 60 és fél millió mázsa volt a bevitel. Sajnos, hogy hazánkól, mint agri-colár államából, az utóbbi években majd-nem a legcsekélyebb mennyiség szállítottat oda; mert amit innen szállítanak, az a be-vitel 0.50 % át képezi. Holott az 60-as években 0.68 % ot a 60-as években pedig 2.01 % ot tett a hazánkól eszközölt bevitel.

Szerkesztői Eszenet.

II. urnak Rozanyó. Ha azt akarjuk, hogy a „Losonci Híradó” grombaságainak tárházat megnyissa, nem kell egyebet ten-dünk, minthogy Ebecsky Emil úrról, a pikkantariák eme genre-jéről, említett te-gyünk őt megillető módon. A „Losonci Híradó” legutóbbi számának tanügyi rovata, mely Ebecsky úr önön glicerijának van szentelve, hasonlóan oly gromba kifejezés-sel illeti lapunkat, melyért más módon korasznek elégtételt, ha oly egyénnel áll-nának szemben, kitől az elégtétel valame-lyik neme kivethető lehetne. A durva bevo-zetés után egy okmányt körül Ebecsky úr felmagasztalására, melyben a gömörmegey-i kálósai reform. tanító egylet részéről 1878. szept. 12-én, tehát a múlt hóban rettenete-sen kidicsértetik és mély sajnálattal fejezte-tik ki a felett, hogy Ebecsky úr ennek előtte 2 esztendővel elhagyta a gömöri tan-ügyet. — Hogy mikép orszákolattatott ki ezen kétséges okmány, oly hosszú idő után most, azt nem kutatjuk; de azok előtt, kik tudják azt, hogy Ebecsky úr milyen pres-siót tud gyakorolni néhány salusi tanítón? valóban nevelésének tünhetik tel ily erő-szakos népszerűség vadázat. Kérünk más bizonyítékokat pl. Gömörmegey bizottságától, ha már okmányok általi üigazolásokra szorult. Tudjuk, hogy erre is lesz grom-baság elég, de állunk elébe, s akkor me-morandumát is felhasználandjuk.

Feladó szerkesztő

Horváth Danó.

Pályázat.

A b. gyarmati községi polgári iskolánál szervezett és a nagyműveltség vallás-és közoktatási miniszteriumnak jóváhagyása reményében 300 forint évi fizetés és termé-szethoni szabad lakás élvezetével egybekö-tött iskolaszolgái állomásra f. évi november 9-ikéig pályázat hirdettetik. Pályáshatnak mindazok, kik legalább magyarul olvasni, írni tudnak; ha nem is okleveles, de leg-alább gyakorlott kertészek is, mivel 1886. évtől kezdve a kert kizárólagos művelése kötelezsége leendő. — Életkorukat, állapotukat és jelenlegi foglalkozásukat világosan előtűntető és az illető előjáróság által is hitelesítettokmányokkal igazolt kérvényeiket a fennbbi határidőig alólírottbox terjess-zék be.

Kelt B. Gyarmaton, a k. polgári iskola-szék által 1878. évi október hó 26-án tar-tott ülés jegyzőkönyvéből.

Reményfy József,
elnök.

HIRDETÉSEK.

Alólirott a nagyjérdemű közönség különös figyel-
mébe ajánlja

a legjobb minőségű amerikai varrógép-raktárát

gyári árak mellett. Továbbá van szerencsése a n. é. közönség-
nek tudomására hozni, hogy üzletét a mostani idénynek megfelelőleg a
legújabb divatú kelmékkel, u. m. téli kendőkkel,
barchettákkal, vatmulókkal, ugyazinté vászonneműk:
rumburgi vászon, sifon; selyem szalagok minden
szinben; pottendorfi kötő pamut, a mindennemű rövidáru cikkek-
kel ellátam, melyek gyári áron adatkak el. A t. közönség figyelmébe
ajánlja magát

BÖHM J.

9-9

B. Gyarmaton, Gazdik Lajos ur vaskereskedése mellett.

Haszonbérletek!

A divényi seniorális urada-
lom kizárólagos tulajdonát képező
Zsély községében gyakorlando
italmérési jog.

a hozzá tartozó épületekkel és
bellelkekkel; továbbá a b. gyar-
mati batárban fekvő „Dolinkai”
11 kassza rét,

folyó évi november 15 én délelőtt
10 órakor Zsélyben a tisztartói
lakban nyilvános árverés útján a
legjobbterigérőnek 3 egymástutáni
évre haszonbérbe fog adatui.

A korcsmajog 1 évi bérősz-
szegének kikáltási ára 300 frt.

A „Dolinkai” rét 1 évi bér-
őszegének kikáltási ára 300 frt,
bátatpénz ennek egynegyed része,
melyet bérli az árverés hófej-
zővel köteles az 1 évi bérőszeg
egynegyedére készpénzben kie-
gészíteni. Egyéb feltételek az ár-
verés napján megtekinthetők.

Az uradalmi kormányzóság.

KÖLCSONT
sorajegyek, állampapírok, résványek, kötelezvények és másnemű
értékpapírok ad 8%-ra

GRÜNVALD MÓR
bank- és váltó-üzlete

Budapest Váci utca 9. szám alatt.

Özves helybeli és vidéki ügyeiket kedvező feltételek alatt ellátgatnak.

(8-01)

Dr. HANDLER MÓR,

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész gyógyít gyököresen, fényes és tartós siker biztosításon
mellett mindennemű

TITKOS BETEGSÉGEKET

- 1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint: magömléseket, az ingerlékeny gyenge-
séget, az ondófolysást, különösen a **TEHETETLENSÉGET** (elgyengült férfit);
- 2) húgyesőfolysolant (még oly idültteket is), a nemzőrészek bajakóros lekélyeit és másodrendű bajakórt minden alakjaiban és elcsúszásaiban.
- 3) húgyesőszűkítések,
- 4) friss és idült nyákfolyásokat, nőknél az ugynevezett fehérfolysást és az onnan eredő magtalanságot,
- 5) **BŐRKIÜTÉSEKET**,
- 6) a húgyhólyag betegségeit és vizeelési nehézségeket.

Receid naponkint: delelőtt 10 órától 1-ig; délután 3 órától 5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik: BUDAPESTEN, Belváros, Kigyo-utca 2. sz. a. Kigyo- és Városház-utca sarkán (Rottenbillerfale ház) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelek azonnal válasz adatkak és a gyógyszererek megküldetnek.

Haszonbérleti hirdetmény.

A megyebáz szomszédságában fekvő, ugyneve-
zett Kaszinó épület alsó helyiségében a kávéház és az
ahoz tartozó lakhelyiség 1879. évi január 1-től három
egymás után következő évekre haszonbérbe adatik,
és pedig folyó év november 15-ig szabad-
kézből, annak nem sikortúlóse esetén novem-
ber 18-án delelőtt 10 órakor tartandó
nyilvános árverés útján a többot igérő-
nek haszonbérbe adatik, mely alkalommal a kékkői
uradalomhoz tartozó kékkői egykövű közepső
vízi malom szintén haszonbérbe adatik, az ár-
verés alólirott házánál (Uj-utca 435. sz. a.) fog meg-
tartatni, bővebb tudósítással alólirott szolgálnd.

B. Gyarmat, 1878. október 19-én.

Schvarcz Sámuel.

3-3

A t. cz. közönséget tisztelettel értesitem,
miszerint B. Gyarmaton, a kovári ut mellett épült

gőzmalmot megvettem,

azt újonnan berendezve, november 1-től

a forgalomnak átaladom,

a legpontosabb szolgálatot oly formán ajánlom,
hogy helenként **vasárnap, kedden és**
csütörtökön öröltetvén, egy fogat
főutezai 214-ik számú saját házamba a kitett
napokon a közönség rendelkezésére álland, mely
az örölőre szánt gabonaneműt a malomba s azt
megörölve a megrendelő által kijelölt helyre
szállítja. A közönség nagyobb kényelmére el vagyok
látva minden gabonaneművel s az ezekből készült
liszt s darafélőkkel; ennélfogva a gabonaneműek
örleményekkel azonnal felszerélhetők.

B. Gyarmat, 1878. évi október 19-én.

Schmidl Sámuel.

8-3